

er i Virkeligheden kun paa Papiret for de økonomisk daarligst stillede i vort Folk, hvis man ikke hjælper dem paa anden Maade. De velstillede, som benytter Friskolen, kan selvfølgelig sagtens faa Raad til at betale det Beløb, der er Tale om, og hvor der er velstillede nok i Skolekredsen, kan de fattige ogsaa faa Raad til det, thi man plejer som Regel i Friskolekredse at betale til Friskolen efter Evne, Villie og Lyst. Men hvor det er en Kreds af Smaafolk, der slaar sig sammen om en Friskole, vil man ikke magte Opgaven. Derfor er det, som man ogsaa var enig om at skrive i Betænkningen i 1908, en god demokratisk Opgave at støtte Friskolen, saaledes at baade de fattige og de rige kan faa Raad til at lade deres Børn gaa i den.

Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Valdemar Olsen) ønskede, at hans Parti stemte for Venstres Ændringsforslag med Hensyn til København; hvis det skete, vilde dette Ændringsforslag rimeligvis blive vedtaget. Maa jeg dertil sige, at saa forekommer det mig noget mærkeligt, at det samme ærede Medlem motiverer sin Modstand mod Friskolerne med, at naar man ikke fik Tilskuddet til København bragt i Orden paa denne Lov, kunde han heller ikke gaa med til, at Tilskuddet til Friskolerne kom med paa denne Lov; Konsekvensen burde være, at naar København kom med paa denne Lov, maatte det ærede Medlem ogsaa være villig til at lade Friskolerne komme med.

Med disse Ord skal jeg anbefale, at vi vedtager Venstres Ændringsforslag i Overensstemmelse med, hvad hele Venstre — de, der nu tilhører det radikale Venstre, og Venstrepartiet — og de Konservative i sin Tid, i 1908, var enige om at foreslaa.

S. C. Nørgaard: Der er et Par Ændringsforslag, jeg ønsker at gøre et Par Bemærkninger til. Jeg havde gerne set, at Ændringsforslag Nr. 5 havde stillet Andenlærerne lidt gunstigere, end sket er. Men naar det ikke er Tilfældet, er Grunden ikke den, at Udvalget ikke har været opmærksomt paa, at der er enkelte Andenlærere, som bliver mindre heldigt stillet, end de vil blive, hvis de rykker op og bliver Førstelærere. Men det har vist sig umuligt at finde en Form for at hjælpe disse ældre Andenlærere, der er Familieforsørgere, uden at man samtidig skulde forhøje Lønnen for de enligstillede, det vil sige for de ugifte Andenlærere og Lærerinderne. Og da hele Udvalget, saa vidt mig bekendt, har den Opfattelse, at de Kaar,

der bydes de Tjenestemænd, der ikke er Familieforsørgere, i Forvejen er meget rundelige i Forhold til de gifte Tjenestemænds Kaar, har man ment, at man vilde blive staaende ved Ændringsforslag Nr. 5, der dog hjælper Andenlærerne noget, idet det nu er overladt til Kommunerne at hjælpe de Andenlærere, som man særlig har Lyst til at hjælpe.

Ved Ændringsforslag Nr. 11 skabes der en Mulighed for, at den nuværende Ordning med Levering af Brændsel til Lærernes eget Brug kan bibeholdes. Men denne Ændring forandrer egentlig ikke ret meget ved Lovforslaget. En mindelig Overenskomst mellem Lærerne og Sogneraadet kunde meget godt naas, uden at man behøver at sætte ind i Lovforslaget, at de kan jo se at forliges om det. Det kunde man sikkert gøre ogsaa uden dette Ændringsforslag. Men det kan være, at Ændringen alligevel kan gøre en lille Smule Nytte, idet den i alt Fald kan henlede Kommunernes Opmærksomhed paa, at man kan gaa den Vej. Jeg havde hellere set, at man ved dette Ændringsforslag var gaaet noget videre og havde fastsat et passende Afdrag i Lønnen for det leverede Brændsel. Jeg har ogsaa i Udvalget stillet et enkelt Ændringsforslag sigtende dertil; men da dette Ændringsforslag ikke fandt tilstrækkelig Støtte i Udvalget, mente jeg ikke, det vilde være rigtigt at fastholde det, da vi i øvrigt naaede til Enighed om de fleste andre Ændringer. Kunde man have fundet en Form, hvorunder det gamle Forhold kunde have været bibeholdt, tror jeg, det vilde være en Fordel baade for Lærerne og for Kommunerne. Man havde nemlig derved friet Kommunerne for at bygge en Del Brændselshuse, som man nu vil tvinge dem til at bygge, forsaavidt man ikke kommer til en mindelig Overenskomst. I disse to Ændringsforslag havde jeg ønsket, at man kunde være gaaet lidt videre.

Det forekommer mig, at der er noget forkert ved § 19, og jeg har ogsaa henledet Udvalgets Opmærksomhed derpaa, men alligevel ikke faaet det rettet. Denne Paragraf er jo tilsvarende til § 27 og § 1327 i Tjenestemandsløven, og en tilsvarende Paragraf findes ogsaa i Lovforslaget om Præstelønninger. I Stykke 1 i § 19 staar der: „Ved denne Lovs Ikrafttræden bortfalder ethvert Krav, der støttes paa de ældre om Lønninger for Folkeskolens Lærere givne Love og lignende Bestemmelser.“ Altsaa, naar denne Lov træder i Kraft, har Lærerne intet Krav efter ældre Løn-